

سوالات درس ۱

۱- خداوند با آفرینش انسان، حقوقی به او اعطا کرده است منظور از این حقوق چیست؟
منظور از حق چیزهایی است که یک انسان به دلیل مقام انسانی اش، شایستگی داشتن آنها را دارد. انسان ها از ابتدای خلقت و تولد دارای حقوق طبیعی* می شوند

۲- چند مورد از حقوقی را که انسانها از آن برخوردارند را بنویسید؟
برای مثال همه انسان ها حق حیات یا زندگی دارند که مهم ترین حق آنها است
آنها حق دارند از نعمت های الهی برخوردار شوند برای تأمین نیازهای خود کار
وتلاش کنند،

ازدواج کنند و تشکیل خانواده بدهند، یاد بگیرند راه زندگی خود را انتخاب کنند
انسان ها حق دارند آزاد باشند؛ یعنی برده و بنده انسان های دیگر نباشند
زیرا خداوند آنها را آزاد آفریده است.

۳- آیا کسی می تواند به تنهایی زندگی کند؟ چرا؟
ما در محله یا شهر و روستا برای رفع نیاز های مادی و معنوی* خود از دیگران کمک
می گیریم ما از ابتدای تولد با مادر و پدر و برادر و خواهر و خویشان ارتباط برقرار می کنیم سپس
به مدرسه می رویم و آنجا نیز هر روز با معلمان و همکلاسی هایمان ارتباط داریم.
وقتی بزرگ تر می شویم، ازدواج می کنیم، صاحب فرزند می شویم،
با همسر و فرزندان زندگی می کنیم.

۴- در چه صورت افراد حقوقی بر مبنای قوانین یک کشور می توانند داشته باشند.
در صورتی که تبعهٔ آن کشور باشند.

۵- نمونه هایی از حقوق خود در خانه را بنویسید
هر فرد حق دارد نام و نام خانوادگی و شناسنامه داشته باشد.
فرزندان حق دارند از محبت و توجه پدر و مادر برخوردار باشند.
همه حق دارند با سواد شوند و تحصیل کنند و استعدادهای خود را شکوفا کنند.

همه افراد حق دارند غذا، لباس و مسکن مناسب داشته باشند.
هیچ کس حق ندارد دیگری را مسخره کند یا به او صدمه بزند.

۶- نمونه هایی از حقوق خود در مدرسه را بنویسید
هر دانش آموزی حق دارد در مدرسه به او به اندازه سایدانش آموزان توجه کنند و
مسئولان یا معلمان مدرسه در این باره تبعیضی بین او و دیگران قائل نشوند
هر دانش آموزی حق دارد نظرش را درباره مشکلات درسی یا روش های آموزشی در مدرسه، مؤدبانه
و محترمانه بیان کند
هیچکس نباید در مدرسه مورد تمسخر یا تنبیه بدنی قرار بگیرد

۷- نمونه هایی از حقوق خود در محیط زندگی و کشور را بنویسید
هر فرد حق دارد در محیطی سالم، تمیز و پاک زندگی کند.
هر فرد حق دارد از خدمات مناسب پزشکی و بهداشتی استفاده کند.
همه حق دارند در کوچه و خیابان امنیت داشته باشند

سوالات درس ۲

۱- حقوق متقابل چیست؟

حقوقی است که ما در روابطی که با دیگران برقرار می کنیم دارای آن حقوق می شویم.

۲- چرا حقو مسئولیت به منزله دو کفه ترازو هستند که باید تعادل آنها
حفظ شود با مثال توضیح دهید.

برای مثال کودکان حق دارند در خانواده از محبت و مراقبت و خوراک و پوشاک مناسب بهره مند
شوند و این امر برای پدر و مادر مسئولیت و تکلیفی ایجاد می کند تا از کودکان مراقبت کنند و
تلاش کنند تا وسایل زندگی آنها را مهیا کنند.

از طرف دیگر آنها نیز با این کارها برگردن
فرزندان خود حق می یابند و فرزندان نیز وظیفه و مسئولیت دارند که به والدین خود احترام
بگذارند و از آنها اطاعت کنند.

پس همان طور که ما حقوقی داریم، مسئول هم هستیم.

۳- مسئولیت یعنی چه؟ مسئولیت یعنی وظایفی که هر یک از ما به عهده داریم و انتظار می رود آنها را انجام دهیم.

وقتی فردی وظایف و تکالیف خود را خوب انجام می دهد می گویند او فرد مسئولی است.

۴- آیا ممکن است کسی مسئولیتی نداشته باشد؟

افراد در نقش های مختلف، مسئولیت های مختلف دارند. اگر چه ممکن است بعضی افراد مسئولیت های بیشتر یا مهم تری داشته باشند اما هیچ فردی نیست که مسئولیتی نداشته باشد.

۵- من در برابر چه چیز و چه کسانی مسئول هستم؟

من در نزد خداوند مسئول هستم.

من نسبت به خودم مسئول هستم.

من نسبت به دیگران مسئول هستم.

من نسبت به محیط زندگی خود و عالم آفرینش مسئول هستم.

۶- شما نسبت به اعضای خانواده چه مسئولیتی دارید؟

— من در کار های خانه با پدر و مادرم همکاری می کنم

— وظایف شخصی خودم را بردوش دیگران نمی گذارم.

— از پدر و مادرم اطاعت می کنم و به نصیحت هایشان گوش می دهم؛

چون آنها خوشبختی مرا می خواهند.

— من به خواهران و برادرانم کمک و از آنها مراقبت می نمایم.

— می دانم باید به اعضای خانواده ام احترام بگذارم

— و هرگز نباید با پدر و مادر با تندی و گستاخی صحبت کنم.

— از هر تصمیم یا کاری که باعث ناراحتی آنها می شود خودداری می کنم.

۷- شما نسبت به معلمان و همکلاسی های خود چه مسئولیتی دارید؟

— مقررات و نظم کلاس و مدرسه را رعایت می کنم.

— در مدرسه همه تلاش می کنند تا من بیاموزم و پیشرفت کنم

— با معلمان و دیگر مسئولان مدرسه با ادب و احترام برخورد می کنم.

— به توصیه های معلم گوش می کنم و سعی می کنم درس ها را خوب یاد بگیرم
— و تکالیفم را به موقع انجام دهم. با هم کلاسی هایم مهربان هستم و به آنها کمک می کنم.
— از اموال عمومی مدرسه که متعلق به همه است محافظت می کنم.

۸- شما نسبت به اعضای جامعه چه مسئولیتی دارید؟

— در محل زندگی ام طوری رفتار می کنم که همسایگان آزرده نشوند.
— برای حفظ امنیت با اهالی محل و مسئولان همکاری می کنم.
— من در برابر خون شهیدانی که برای انقلاب اسلامی و دفاع از میهن جان دادند
مسئول هستم.
— من وظیفه دارم به همراه هم وطنانم برای پیشرفت و آبادانی کشورم تلاش کنم.
— وظیفه دارم از وحدت و استقلال میهن دفاع کنم.
— من علاوه بر کشورم در برابر مسلمانان جهان (امت اسلامی) مسئول هستم.

۹- مسئولیت شما نسبت به محیط زندگی خود چیست؟

— بهداشت و پاکیزگی را در محیط زندگی ام حفظ کنم؛
— به محیط زیست آسیب نرسانم
— نظم طبیعت را برهم نزنم.

۱۰- ما نسبت به خودمان چه مسئولیتی داریم؟

من با خوردن غذای مناسب و پرهیز از غذاها یا مواد مضر، رعایت بهداشت و نظافت، خواب کافی و ورزش از بدنم مراقبت می کنم
من از بدن خودم در مقابل موقعیت های خطرناک مثل ترقه بازی، عبور از خیابان و جاده با بی احتیاطی و نظایر آن محافظت می کنم.
من باید تلاش کنم استعداد های خودم را بشناسم و آنها را شکوفا کنم.
من تلاش می کنم با زبانم دروغ نگویم یا غیبت نکنم. با دست و پایم کار خطا یا گناه انجام ندهم و مراقب اعمال و رفتار خود باشم.

۱۱- مانسبت به خداوند که از اعمال و رفتار ما و از آنچه در قلب و فکر

مامی گذرد آگاه است چه مسئولیت و وظایفی داریم؟

—وظیفهٔ من این است که خداوند را عبادت کنم، شکرگزار نعمت هایش باشم
—از دستورات او که برای سعادت و خوشبختی من است پیروی کنم.
—از نعمت ها استفاده صحیح می کنم
—قدر نعمت ها را می دانم و آنها را هدر نمی دهم

سوالات درس ۳

۱- چه زمانی ما نسبت به یکدیگر حقوقی پیدا می کنیم؟
با ورود به اجتماع، روابط اجتماعی میان ما و دیگران برقرار می شود و نسبت به یکدیگر حقوقی پیدا می کنیم.

۲- آیا ما می توانیم در استفاده از حقوق خود آزادی مطلق داشته باشیم؟
هیچ یک از ما در استفاده از حقوق خود، آزادی مطلق و بی قید و شرط نداریم؛ بلکه تا آنجا می توانیم حق خود را اعمال کنیم که
مغایر * قانون نباشد. برای مثال نمی توانیم در استفاده از حقوق
خود قوانین الهی را نادیده بگیریم یا نمی توانیم با اعمال حق خود سبب
خسارت و زیان دیگران شویم.

۳- مهمترین علت بوجود آمدن مقررات و قوانین در جامعه چیست؟
برقراری نظم و حفظ حقوق افراد

۴- به طور کلی قانون و مقررات به چند دلیل بوجود آمده است؟
الف- حفظ حقوق افراد ب- برقراری نظم و امنیت

۵- عدم رعایت قوانین و مقررات در جامعه سبب چه چیزی می شود؟
علاوه بر به هم زدن نظم و امنیت اجتماعی موجب پایمال شدن حقوق افراد می شود